

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYVE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Az Országos Magyar Párt a mezőgazdaságért

Október hó 26-án tartotta meg Szatmáron az O. M. P. két évenként rendezni szokott nagygyűlését, az erdélyi magyarság nagyszámu képviselőinek jelenlétében. A nagygyűlést megelőző napon a M. P. Közgazdasági Szakosztálya népes gyűlésben tárgyalta meg az erdélyi mezőgazdaságot érintő időszerű kérdéseket. Az egyes problémákat külön előadók ismertették és előadásaik végén határozati javaslatokba foglalták össze a kívánalmakat. A javaslatok kapcsán magas színvonalu viták fejlődtek ki, amelyeket helyszüke miatt nem ismertethetünk. Ugyanezen okból nem közölhetjük az előadásokat sem. A gazdaközönséget azonban bizonyára érdekelni fogják a felvetett nagyfontosságú kérdések, ezért az előterjesztések sorrendjében ismertetjük az előadók által előterjesztett határozati javaslatokat.

A közgazdasági Szakosztály gyűlése 25-én a dr. Gyárfás Elemér elnöklete alatt folyt le. Okt. 26-án a nagygyűlés dr. gróf Bethlen György elnöklete alatt az előterjesztett határozati javaslatokat egyhangilag elfogdta.

1. A munkásbiztosítási törvénynek a mezőgazdaságot érintő rendelkezései tárgyában dr. Eöry István az alábbi javaslatot terjesztette elő:

1. Az Országos Magyar Párt tiltakozik az ellen, hogy kizárólag csak iparostanonok javát szolgáló és az ipari vállalkozást érintő inasotthon járulékot a mezőgazdákkal és a mezőgazdasági alkalmazottakkal és cselédekkel is megfizettessék.

2. Követeli, hogy a mezőgazdasági cselédet illető táppénz minden esetben a gazdának fizettessék ki, kivéve, ha a beteg cseléd maga gondoskodik megfelelő és elfogadható helyettesről.

3. Kivánatosnak tartja, hogy a mezőgazdasági munkásoknak legalább is betegség ellen való önkéntes — fakultatív — biztosítása, tagsági könyvecskék váltása mellett, megengedtessek.

2. Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet szervezéséről, feladatairól és működéséről báró Jósika János országgyűlési képviselő a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Mondja ki a nagygyűlés, hogy az Erdélyi Magyar Földhitelintézet felállítását és kiépítését feltétlenül szükségesnek és kívánatosnak tartja és ezt teljes mértékben erkölcsileg támogatja, hogy ez hosszú lejáratu olesó kölcsönrel támogathassa a mezőgazdákot.

Felhívja ezért az összes párttagokat, akik mezőgazdasági birtokokkal rendelkeznek, hogy tőlük telhetőleg minél nagyobb számban és minél nagyobb összeggel kapcsolódjanak be az intézetbe.

Végül mondja ki a Nagygyűlés, hogy az egész Magyar Párt teljes befolyásával és erkölcsi súlyával fogja támogatni az Erdélyi Magyar Földhitelintézetet, zálogleveleinek elhelyezésében.

3. Dr. gróf Bethlen László az erdélyi magyar hitelszövetkezetek fejlesztése érdekében az alábbi határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Hívja fel a Szakosztály a Párt vezetését arra, hogy a hitelszövetkezeti mozgalmat legmesszebbmenő erkölcsi támogatásban részesítse és az ügyet, mint egész magyarságunk ügyét, magáévé téve, használjon fel a Párt minden megfelelő alkalmat arra, hogy tagjainak figyelmét a mozgalom pártolására felhívja, különösen megvilágítva erős, önálló, tökeerős központ megteremtésének szükségességét.

2. Kérje fel a Szakosztály a Párt vezetését arra, hogy érintkezésbe lépve kisebbségi iskolaügyünk illetékes vezetőivel, lehetővé tétessék a szövetkezeti nevelésnek alsó és középfokú intézetekben való felkarolása.

3. Tegye a Szakosztály megfontolás tárgyává azon kérdést, hogy lenne-e praktikus haszna és anyagi lehetősége időnként, más-más vidéken közgazdasági tárgyú gyűlések tartásának, melyeken az illető vidéket különösen érdeklő szakelőadások mellett mindenkor szövetkezeti propaganda-előadás is tartassék.

4. A „Hangya” szövetkezetek helyzetének, feladatainak és jövőjének ismertetése kapcsán dr. Garda Kálmán, a „Hangya” Központ alelnöke javasolja a M. P. Közgazdasági Szakosztályának:

1. A „Hangya” fogyasztási szövetkezetek ügyét a falusi birtokosok, papok és tanítók figyelmébe ajánlani azzal a céllal, hogy vállalják el a szövetkezetek vezetésében a részvételt s ilyen irányban megkeresni az egyházi főhatóságokat.

2. Ajánlja a magyar jellegű hitelintézeteknek a hitelnyújtást ezen fogyasztási szövetkezetek részére azon célból, hogy tartozásukat a központi szövetkezetüknél: a „Hangya Szövetkezetek Központ”-jánál kifizethessék, vagy csökkenthessék méltányos kamatláb és hosszabb idejű törlesztés mellett.

5. A középeurópai gabonaválság mindnyájunkat érzékenyen érintő kérdését dr. Szász Ferenc ismertette és ennek kapcsán a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Mondja ki az Országos Magyar Párt szatmári nagygyűlése, hogy a Romániában uralkodó agrárválság leküzdésére a következő intézkedések megtételét kéri a kormánytól:

1. Helyes agrár-vámpolitika, olesó hitel, adóvisszatérítések, az agrár-szállítási kedvezmények fokozása és a termelés és értékesítés irányítása által tegyen meg mindent a kormány, hogy az ország lakosságának zömét kitevő mezőgazdák helyzetében javulás következzen be.

2. Kivánatosnak tartja a nagygyűlés, hogy a kormány mindent tegyen meg a dunai államok értékesítési kartelljének kiépítése érdekében, mert csak így érhető el az, hogy az országban termelt gabonát világpiacon paritási áron lehessen értékesíteni.

6. Az állattenyésztés és állatkereskedelem problémái tárgyában Desbordes Ernő terjesztett elő határozati javaslatot, melyben javasolja:

1. Az állatkiviteli tilalmak, vámok, illetékek, taxák és minden, az állatkivitel korlátozó intézkedés törlését.

2. Állati termékeknek (hus, zsir, tojás, vaj, gyapju stb.) teljesen szabad vám- és illetékmentes kivitelét.

3. Külföldre irányított állatok és állati termékek vasuti díj szabásának kedvezményezését. A szállítás biztonságát és gyorsítását.

4. Állatok és állati termékeknek csakis rendszeti és egészségügyi intézkedésekkel korlátozott, egyébként teljesen szabad forgalmat az ország területén.

5. Mindenféle ármaximálás azonnali megszüntetését.

6. Kereskedelmi szerződések kötését.

7. Az állategészségügyre és átviteli díj szabásra egyezmény létesítését.

8. Gyógyszerek behozatali tilalmának törlését, vámmentességét.

9. Tenyészállatoknak vámmentes behozatalát. vasuti szállításának kedvezményezését.

10. Köztenyésztésre szánt apaállatok fokozottabb ellenőrzését, a meg nem felelők kiselejtezését.

11. Mezőgazdasági termelő, fogyasztási és értékesítési szövetkezetek létesítésének állami támogatását és adókedvezmények akadálytalan elismerését.

7. A mezőgazdasági szakoktatás rég vadjudó ügyét dr. Abrudbányai Ede ismertette és az alábbi határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Mondja ki a Nagygyűlés, hogy a magyar kisgazdatársadalom boldogulása érdekében rendkívül fontosnak tartja legalább két mezőgazdasági szakiskola felállítását és ezért felkéri egyházunk főhatóságait, hogy feles számu főgimnáziumaik felkerülhetetlen átszervezésével kapcsolatosan tegyék megfontolás tárgyává a mezőgazdasági szakiskolák felállításának kérdését.

2. Utasítsa a Nagygyűlés a Magyar Párt parlamenti csoportját, hogy a magyar gazdasági szakoktatás céljára tett kegyes hagyományok elkobzott vagyonának a magyar mezőgazdasági szakoktatás céljára visszavadása érdekében a kormánynál tegyék

meg a szükséges lépéseket és ne szűnjenek meg a kérdést szükség esetén a parlamentben is felszinen tartani jogos követelésünk teljesítéséig.

3. Utasítsa a Nagygyűlés a parlamenti csoportot, hogy felállítandó gazdasági szakiskoláink részére is szorgalmazza az állami segítség megadását, jogos és méltányos igényeinek százszázalékos kielégítéséig.

4. Kérje fel a Nagygyűlés egyházaink főhatóságait, hogy a magyar falu jövője érdekében tegyék megfontolás tárgyává az Országos Magyar Párt Nagygyűlésének azt a javaslatát, hogy pap- és tanítójelöltjeink számára állítsák fel valamelyik létesítendő mezőgazdasági szakiskolánk mellett tanfolyamot, amely a gazdasági szakismerteket és a falufejlesztés és szervezéséhez szükséges ismereteket elsajátítsák és a jövőben csak ezen tanfolyam végzett növendékei nyerhessenek elhelyezést.

Addig is, amíg ez a tanfolyam szervezhető lesz, kérjük fel gazdasági egyesületeinket, gazdaköreinket és kiválóbb gazdáinkat hasonló célú tanfolyamok rendezésére.

8. Az agrárreformmal kapcsolatban még megoldásra váró kérdéseket ismertette dr. Oberding József és az alábbi határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Követeljük az agrárkisajátítási kötvénykiutalása körülmények anomáliák megszüntetését, a kötvények záros határidőn belül való kiutalását és a kötvények valorizációját.

2. Követeljük, hogy a rendelkezésre álló rezervákból elégtessék ki a magyar földnélküliek, kisgazdák, egyházak, községek, okl. gazdák és gazdatisztek törvényes földigényét s egyben tiltakozunk minden olyan eljárás ellen, mely az agrárreform törvény határozott rendelkezéseivel szemben a már egyszer kisajátításon átesett bírókókból további kisajátítást tenne lehetővé.

3. Követeljük az okatlan erdőirtások megszüntetését, a magyar egyházak és a székely közbirtokosságok törvénytelen erdőkisajátításának a revízióját s azok törvénytelenül kisajátított erdejének az állami erdőrezervákból való kárpótlását.

9. A mezőgazdasági szervezet kiépítése tárgyában terjesztett elő határozati javaslatot Mikó László földbirtokos, amelyben javasolja:

1. Számbavenni a meglévő gazdatársadalmi szerveinket, úgy községi, mint megyei alakulatban. Ott, ahol megalakult és jogi személyiséggel bíró gazdakörök, megyei gazdasági egyletek nincsenek, ezek sürgős kiépítése iránt a szervező munkát beindítani, illetve a szervezést folytatni.

2. A szervezési munkánál fő súly helyezőndő arra, hogy az egységes gazdasági front kiépítése alulról fölfelé történjen. Községekben gazdakörök, vármegyeyei, vagy kerületi központokban gazdakörök összességéből a megyei szervezetek alakítottassanak meg. Az így kiépített gazdatársadalmi szervezetek, még pedig megyei központok kiküldöttjeiből, szerveztessék meg az országos központ az E. G. E. kebelében.

3. A szervezkedés érdekében korábban kiküldött bizottság lépjen érintkezésbe a Magyar Földhitelintézet, az Országos Magyar Párt és az E. G. E. vezetőségével, tegyen meg minden lehető egy egységes munkaprogram kidolgozására és a szükséges anyagi alap előteremtésére, illetve biztosítására.

Török Bálint, az E. G. E. titkára ismertette az Erdélyi Gazdasági Egyletnek a székelyudvarhelyi magyarpárti nagygyűlés óta a szervezkedés terén kifejtett munkásságát, amelynek az eddigi lendülettel való továbbfolytathatása céljából a Magyar Párt Közgazdasági Szakosztályát is felkéri, hogy

hasson oda, miszerint az erdélyi magyar birtokososztály minden egyes tagja tekintse magyar testvéri köteletségének, az erdélyi magyar falusi földmivelő nép gazdakörökbe való szervezése érdekében történő lelkes közreműködését.

Török Bálint ismertette felszólalása kapcsán az erdélyi dohánytermelők sulyos sérelmeit, amelyek tárgyában meddő küzdelmet folytatott az Erd. Gazdasági Egylet. Az egyesületnek a sérelmek orvoslása érdekében illetékes helyre előterjesztett memorandumai válasz nélkül maradtak. Felkéri a termelők nevében a Magyar Párt Közgazdasági Szakosztályát, hogy parlamenti uton hasson oda, hogy a gazdasérelmek sürgősen orvosoltassanak, különösen pedig a dohánybevéltási árak tekintetében haladék nélkül, mert a közel jövőben megkezdődnek a dohánybevéltások és érdemleges intervenció nélkül könnyen megeshetik, hogy az ideai termésű dohányt is értékének 20—30%-áért veszik el a gazdaktól, miként az a tavaly is történt.

11. Végül dr. Nagy Endre ismertette az új mezőgazdasági kamarai törvényt. Előadása végén javaslatára a szakosztályi gyűlés felkéri a párt parlamenti csoportját, hogy:

a) a törvény 7. és 10., valamint az ezekkel egybehangzó más §-ai módosítása érdekében mozgalmat indítson, melynek célja lenne a községi kamarai választásoknak, a kamara által delegálandó elnökök által való vezetése.

b) Igyekezzen a parlamenti csoport a kamarai törvény végrehajtási utasításába olyan rendelkezéseket felvételni, melyek állandó munkakört biztosítanak a községi gazdasági bizottságoknak.

c) Tegyen lépéseket a magyar parlamenti csoport arra nézve, hogy a törvény 25/b, 50, 56, 100 és 108. §-ai úgy módosítottassanak, hogy azokból a consilier agricolo szerepe és viszonya a kamarákhoz világosabban és határozottabban kitűnjék.

d) Lépjen közbe parlamenti csoportunk a földmivelségi miniszternél a törvény 82/c. cikkének olyan értelmezése érdekében, hogy addig is, míg e cikk véglegesen törültenék, tekintsen el a községi legelők külön kamarai illetékétől.

e) Gondosan örködjék parlamenti csoportunk, hogy a törvény 28/c. cikke olyan értelmezést és gyakorlati alkalmazást nyerjen, hogy minden a mezőgazdaságot érdeklő törvényjavaslatra nézve a kamarák előzetes véleménye kikérressék, s ezzel az eddigi, országunkat és gazdaközönségünket károsító, hebehurgya gazdasági törvények alkotása egyszermindenkorra megszünjék.

A Közgazdasági Szakosztály a javaslatokat több-kevesebb kiegészítéssel elfogadta és a közgyűlés elé terjesztette, amelyeket a közgyűlés változtatlan szöveggel magáévá is tette.

Hussuldők gyors hizlalása burgonyával.

A burgonya mint hizó hussuldő takarmány, viszonyaink között nem oly általánosan használt, mint az e célra való alkalmaságánál fogva megérdemelné. A piactól és a forgalmi utaktól távolabb fekvő gazdaságok gyakran hihetetlen alacsony áron, veszteséggel kénytelenek burgonyatermésük nagy részén tudni. A piacképes tömeg mellett azonban tekintélyes mennyiségű szállításra alkalmatlan burgonya is van a gazdánál és vár tervszerű, racionális értékesítési lehetősége. Hozzávetőleges számítással sok ezer métermázsára tehető burgonya megy évente tönkre az országban, vagy értékesül kedvezőtlen módon a nem okszerű felhasználás miatt.

A helyesen vezetett burgonyával való hizlalásnál 4—5 kg. megfelelő keményítő-tartalommal bíró burgonya 1 kg. gabonadarát helyettesíthet és így burgonyafeleslegeink már közepes bacon, illetve sonkasuldó árak mellett megfelelően értékesülnek.

A burgonyával való süldőhizlalás módját a ruhlsdorfi sertéskisérleti gazdaságban mint egyszerű munkát két hónapon át gyakorlatilag tanulmányoztam. Ez idő alatt bőven nyílt alkalom közvetlen tapasztalatokat, megfigyeléseket gyűjteni.

Mielőtt a burgonyával való süldőhizlalás módját leírnám, néhány hizlalási szempontból általános érvényű, eléggé nem hangsúlyozható fontos körülményt kívánok megemlíteni.

A hizlalás eredménye bármilyen megfelelő takarmányt etetve is, elsősorban a hizlalandó falka származásától, minőségétől, korától, fejlettségétől, egészségi állapotától, előkészítésétől, öröklött tulajdonságaitól, a hizlalás, illetve etetés módjától függ.

A sertéstenyésztő, aki süldőállományát általános jó és folyton javuló eredménnyel törekszik hizlalni, kimerítő adatokat tartalmazó törzskönyv vezetése, szakszerű megfigyelések eszközése és azok feljegyzése nélkül célját el nem érheti.

A hizlalásról vezetett feljegyzések, úgy mint sulygyarapodás, takarmányfogyasztás, beértség nemcsak hizlalási, hanem tenyésztési szempontból is igen fontosak. — Kellő egyszerűsítés mellett gyűjtésük kevés munkát ad, de az állatok képességeinek elbírálásánál felbecsülhetetlen értékű és biztos támpontokat szolgáltatnak.

Megbízható és használható adatokhoz csak úgy jutunk, ha hizó süldőink tetoválására, jelzésére nagy gondot fordítunk. Egy jó tetováló készülék elég drága eszköz, de ára, ha jól használjuk, hamarosan megtérül.

A megfigyelés, adatgyűjtés és kiválasztás munkáját a hizlalás alatt igen megkönnyíti, ha a süldőket nem a nálunk általánosan divó szokás szerint 25—30 darabos falkában össze-vissza csoportosítva hizlaljuk, hanem azokat kisebb, célszerű beosztásu, egyszerű, olcsó berendezésű rekeszekbe 10—12 darabjával, vagyis lehetőleg az egyes kocák szaporulatait a többiétől elkülönítve hizlaljuk. Egy ilyen beosztásu és megfelelőképpen használt hizlalda a tenyésztőnek a legpontosabban és legapróbb részletességgel vezetett élő törzskönyve lehet, mert az állatok képességei felől állandóan, részletesen, szemléltetően és eszhatatlan módon tájékoztatja a gazdát.

E célra legjobban megfelelnek az úgynevezett dániai hizó rekeszek. Építésük olcsó, a hizók részére ideális tartózkodási helyet biztosítanak, tisztántartásuk, az etetés kevés munkával jár, áttekinthetőségük páratlan, tartósságuk örökösnek mondható, hízilag elkészíthetők.

AMBROSI, FISCHER & CO
AIUD·JUD·ALBA

Szőlőoltványok,
alanyvesszők, gyümölcsfák, diszfák, rózsák,
stb. legjobb beszerzési forrása.

Árjegyzék kívánatra díjtalan

A Ceresant

hatásosnak ismerik el
a három legfontosabb gabonabetegség
ellen: buza-kóruszög,
rozshópenész,
árpalevelcsikoltság.

Főképviselet Románia részére: „P H A R M A” Studerus & Co. Bucuresti II. Str. Spiru-Haret No. 5.

A süldőhizlalás természeténél fogva csakis gyors hizlalás lehet. A sonkasüldőnek 70—75 kg. súlyra 5—5½ hónapos, a baconnak 100—110 kg. súlyra 6½—7 hónapos korra kell elkészülni, ha hasznót akarunk a hizlalásból látni és versenyképesek akarunk maradni a külföldi piacokon.

A beállítandó süldőket e célból már szopós malac korukban erőteljes fejlődésre kell serkenteni a koca, valamint a malacok szakszerű erőteljes takarmányozása által. A malacokat e célból legalább 10 hetes korukig szoptassuk. Minél nagyobb és egyenletesebb a választási alomsúly, annál jobban, egyenletesebben és gyorsabban fognak a hizlalás alatt is tovább fejlődni a malacok.

A beállítás legkésőbb három hónapos korban történik, ilyenkor a malacok már elérik a kívánatos 20 kg.-nyi súlyt. Az elválasztás és beállítás ideje közötti két hét alatt etessük a malacokat bőséges koncentrált abraktakarmánnyal melynek fehérje aránya 1:4.5—5 legyen. A napi adagot fokozzuk az állat felvevőképességének határáig. A malac soha ne éhezzen. E rövid átmeneti idő alatt nyujtsunk alkalmat a választott malacnak a szabadban való kiadós, de nem fárasztó mozgásra, turkálásra, legelőn való csipegetésre. Az előkészítés — a szabad levegőn való mozgatás — célja a nagy feladat előtt álló fiatal szervezet edzése, fejlesztése, nyujtása.

Ez idő alatt izmosodni, nyulni, nőni kell az állatnak és étványa is hatalmasan növekszik. Az átmeneti idő alatt már főttzúzott burgonyát is etetünk a malacokkal, hogy a jövődi takarmányuk zömét adó burgonyához hozzászokjanak. Az így tartott választott malacok napi 300 gr. átlagos súlygyarapodást érhetnek el 1.250 kg. napi abraktakarmány és 2—3 kg. főtt burgonya-fogyasztás mellett.

A választott malacokat naponta háromszor etetjük. Ami a hizlalás kivételét illeti, a következő körülmények tartandók szem előtt.

A burgonyát gözölt és tökéletesen zuzott állapotban, kihülve vagy langyosan adjuk a hizóknak. Az abrakot munkamegtakarítás és pontos kimérés céljából a vályukba öntött burgonyára szórjuk és felületesen bekeverjük. A tökéletes keverést a hizók evés közben maguk elvégzik. A burgonya tökéletes megfőzésére és zuzására nagy gond fordítandó. Egyszerre egy napi, legfeljebb két napi burgonya főzhető meg. Az állott, rosszul főtt, rosszul zuzott burgonyából sokkal kevesebbet fogyasztanak a süldők, mint a megfelelő módon elkészítetből.

A burgonyafőzésnél használt víz sem itatásra, sem takarmánykeverésre nem használható.

Etetés előtt, etetés közben, azonkívül délben és este friss ivóvízzel itatjuk a hizókat, mert a szomjas állattal nem lehet nagymennyiségű takarmányt etetni.

Ügyeljünk arra, hogy a burgonya a vá-

lyuban a tejtől, vagy ivóviztől lucskossá ne válják, mert a sertések így nem fogyasztják szívesen és hagynak belőle.

Törekedni kell a burgonyaadagot a sertések növekvő étvágyával párhuzamosan emelni. Állandóan a teljes jóllakásig etesünk, mert csak így bírjuk a sertés takarmányfelvevő képességét teljesen kihasználni és az elérhető legkedvezőbb takarmányértékesülést elérni, más szóval gyorsan hizlalni.

Mikor etetjük a sertést a teljes jóllakásig? A teljes jóllakásig való etetésnél szakítunk a nálunk dogmává vált szabállyal, amely szerint a hizók adagja élősúly figyelembevételével csak akkorára szabassék, hogy azok a vályut etetés után közvetlen el is mosogassák. Ez az etetési mód helyes lehet a zsirra lassan hizlalt, kinőtt sertéseknél, de fejlődő állatoknál nem, miután azok étvágya testük növekedésével napról-napra fokozódik.

Teljes jóllakásig akkor etetünk és úgy érzük el ezáltal a maximális súlygyarapodást és a legkedvezőbb takarmányértékesülést, ha a hizók az eléjük tett takarmányt nem bírják 15—20 perc leforgása alatt behabzsolni, hanem a takarmányból kevés maradékot hagynak a vályuban. Ezt a kevés maradékot rövidebb-hosszabb pihenő után lassanként elfogyasztják a süldők. Helyesen akkor van a napi takarmányadag megszabva, ha a vályut az etetés ideje előtt 1½—2 órával előbb tisztára kinyalják. Ha a vályu előbb kiürülne, úgy emeljük, ha maradékot találunk benne etetés előtt, úgy egy kevés leszállítjuk az adagot. A szükséges változást (csak a burgonyaadag változik) a hizók rekesze felett lógó táblára jegyezzük fel, ahonnan az etető kanász egyszerűen leolvassa, hogy hány kiló burgonyát kell a süldők elé hoznia. Ez az etetési mód a legtakarékosabb, így eljárva, nem pazarlunk sem a takarmánnyal, sem az etetésben szunyadóképességekkel, mert azt az állat étvágyához és mindenkor takarmányfelvevőképességéhez szabott adagokkal tökéletesen ki tudjuk használni. Megzabálás ilyen rendszerrel etetett sertéseknél kizárt dolog. Megzabáltatni csak szűkre szabott adagokon hizlalt állatok lehet. Így etetve, elmaradhat a hizók naponta háromszor való etetése is, ami ruhlsdorfi tapasztalatok szerint 25—30 kg.-nál nehezebb süldőknél teljesen felesleges, mert ha fent vázoltak szem előtt tartása szerint etetünk. Hogy ez munkaerőben megtakarítást jelent, az kézenfekvő, emellett elmarad az állatok izgulása, törődése is, ami az etetések kísérő jelensége szokott lenni.

Ilyen etetési mód természetesen fedett és napközben lécajtókkal zárható istállót feltételez, mert a vályuban álló kevés takarmányt különben hamar megtalálják a majorbeli tyukok és verebek.

Módot kell nyujtani a süldőknek hetenként egy-két ízben, télen napos, nyáron hűvösebb órákban a szabadban való moz-

gásra, vakarózásra, kevés turkálásra, nyári melegekben pedig naponta való fürdésre. Ezek a mozgások súlyvesztéssel járnak ugyan, de azért bőségesen kárpótolják a hizlaltól az ezáltal fokozódó étvágy és a rendes emésztéssel járó előnyök.

A mézszükséglet biztosítása életkérdése a rohamosan fejlődő süldőknek. Burgonyahizlalásnál a hizóknak napi 20—30 gr. szénsavas takarmánymész kell adagolnunk, hogy a rettegett zsugorodásnak, ami rendszerint a takarmány mézhiányának következménye, elejét vehessük.*

Tájékozódás végett táblázatba foglalva állítom össze egy burgonyán hizott falka egy darab süldőre vonatkoztatott átlagadatait. A süldők takarmánya ad libitum etetett főtt burgonya és napi 1 kg abrak-takarmány volt, amely 70% árpadarából, 10% hallisztból és 20% huslisztből állott.

Ételkor hónap	3	4	5	6	7
Négy hetes hizlalási időszak	I.	II.	III.	IV.	V.
Élősúly kg.	33	48	70	90	110
Átlagos napi súlygyarapodás kg.	0.464	0.535	0.785	0.714	0.714
Átlagos napi főtt burgonya fogyasztás kg.	1.67	4.64	5.92	7.53	9.10
Egy kg. súlygyarapodáshoz felhasznált kem. érték kg.	2.454 3.536 2.811 3.654 4.204				
	átlag 3.331 kg kem.-érték				

Egy süldő 20 kg.-ról 110 kg súlyra való hizlalásához kereken 100 kg gabonadara, 14 kg halliszt, 28 kg husliszt és 810 kg főtt burgonya szükséges (ami körülbelül 900 kg nyers burgonyának felel meg).

A közölt táblázat világosan, minden beszédnél érthetőbben kimutatja a burgonyának a hussüldőhizlalás céljaira való alkalmasságát. A burgonya etetésre való elkészítése nem jár nagy költséggel, miután a főzésére szükséges tüzelőanyag nagy része a gazdaságban kitermelhető ágfából, tengericsutkából stb. kikerül.

Elmondottak figyelembe vételével, hizóinkkal hasonló tömegű takarmányt etetve, el kell érni a kimutatott eredményeket.

Az eredmény elmaradása ne szegje kedvünket, keresnünk kell annak okát, ha azt megtaláltuk, igyekezzünk kiküszöbölni.

Az esetek túlnyomó részében a beállított hizóanyagban van a hiba, mert az gyakran csökkent, ziháló, fejlődésben visszamaradt, lappangó betegségben szenvedő példányokkal tüzdelt.

Ilyen körülmények természetesen a meg nem felelő egyedek számához és a baj okához képest 20—40%-kal, sőt ennél nagyobb mérvben is csökkenthetik az eredményeket. Szakítanunk kell azzal az avult nézettel, hogy a selejtes malac jó lesz hizónak, mert az alapjában téves felfogás. A hizósüldő szervezete sokkal nagyobb feladatot áll, mint a tenyésztésre nevelt süldő. Míg a hizó fiatal szervezete természetellenes viszonyok között nagy munka végzésére kényszerül, addig a tenyészül-

* A szénsavas takarmánymész mennyisége igazodjék a feletetendő burgonya és abrak mennyiségéhez.

dőnek kisebb munka elvégzéséhez (napfényt, levegőt, mozgást) mindent rendelkezésre bocsát a gazda, ami fejlődését előmozdíthatja.

Malacainkat mielőtt a hizórekészbe soroznánk, vessük alá alapos mustrálásnak és minden nem odavaló, beteges kinézésű, fejlődésben elmaradt példányt, még mielőtt takarmánypocsékolásával s egészséges társai fertőzésével nagyobb kárt okozott volna, juttassuk megérdemelt helyére, a pecsenyés tábla.

Buland Tivadar
pápai gazd. tanár.

A kolozsvári Árutözsde szokvány-szabályzata.

(Folytatás.)

VI. FEJEFET.

A minőségi különbségekre, kifogásolásokra és felszólalásokra vonatkozó rendelkezések.

43. szak. Az ezen szokások alapján kötött ügyleteknél az áru minőségét végérvényesen a kolozsvári Árutözsde-választmány által esetenként kiküldött szakértőbizottság állapítja meg a szállított áru értékét is a szerződési minőségi eltéréseknél.

E bizottság eljárási szabályait a választmány külön szabályzatban fogja megállapítani.

44. szak. A vevő nem utasíthatja vissza azt az árut, amelyik a megvásároltnál jobb minőségű. Hasonlóképpen az eladó sem kérhet megtérítést, ha jobb minőségű árut szállít.

Mégis, ha valamely meghatározott termelési vidékről származó jobb minőségű áru volt kikötve, eladó más termelési vidékről származó jobb minőségű árut sem szállíthat.

45. szak. Ha az eladás „minta szerint” záradékkal történik, a mintát bármelyik fél kívánataira az eladó vagy a kolozsvári Árutözsde hivatalos pecsétjével lezárva kell a vevőnek átadni.

Nyitott minta csak akkor szolgálhat a szállított áru minőségének megítélésére, ha ezt mindkét fél elfogadja, ellenkező esetben az csak típusnak tekintetik.

46. szak. Ha az eladott áru minősége „típus”-ként jeleztetik, annak általános jellege meg kell feleljen a megjelölt termélynemnek, mint pl.: „lófogu, korcs” stb.

Ilyen eladásoknál jelentéktelen különbségek miatti kifogásolások vagy felszólamlások nincsenek megengedve.

47. szak. Aki hibás vagy nem egészséges árut ad el, még mintaszerinti vagy megtekintésre kötött eladásnál is, tartozik ezt az ügylet megkötése előtt vevővel világosan és határozottan közölni, vagy az árut „tale-qualé” kifejezéssel megjelölni, mert különben egészséges árut köteles szállítani.

48. szak. Vevő romlott vagy egészségtelen árut még akkor sem köteles elfogadni, ha az eladás azzal a feltétellel kötött, hogy az átvétel az alacsonyabb érték megállapítása mellett árleszállítással történik.

49. szak. A megtekintett áru kicserélése vagy bármely oly irányú eljárás, amelynek célja, hogy a vevőt az áru minősége tekintetében tévedésbe ejtse, tilos és vevőt arra jogosítja fel, hogy az árut visszautasítsa, vagy a 69. szakaszban felsorolt jogok bármelyikével éljen.

Ez esetben eladó a pótszállítási jogát elveszíti.

50. szak. A minőségi kifogást az átadás idejében kell emelni, ha tehát a vevő az árut az átadás helyéről anélkül vitte el, hogy a minőségi eltérést kifogásolta volna, az árut jónak és átadottnak kell tekinteni és vevő elveszti minden jogát az utólagos kifogásoláshoz.

51. szak. A minőségi kifogás tekintetében, amennyiben jelen szokványok vagy a rész-

letes szokványok egyes árukra kivételeket nem állapítanak meg, az alábbi rendelkezések érvényesek:

a) ha vevő és eladó az áru átadásánál akár személyesen akár meghatalmazott útján jelen vannak, a kifogást azonnal meg kell tenni;

b) más helyről küldött árut vevő tartozik legkésőbb a vasuti vagy hajóértesítvény vétele után következő munkanapon megvizsgálni és kifogásait táviratilag, vagy távirat hiányában ajánlott levélben megtenni.

Ha az áru nem a vevőnek volt címezve, a minőségi megvizsgálás és a kifogásolás a vasuti vagy hajóértesítvény vétele után a második napon is megtörténhetik.

A fenti rendelkezések be nem tartása esetén — kivéve az eladó részéről a csalás esetét — az árut jónak, fentartás és felszólítás nélkül elfogadottnak kell tekinteni.

52. szak. Az előző szakasz a) pontja szerint emelt minőségi kifogás esetében felek ellentétes mintákat vesznek és azokat lepecsételik, míg a fenti szakasz b) pontja szerint emelt kifogás esetében átvevő az áruból azonnal hivatalos mintát vesz.

53. szak. Ha valamelyik fél megtagadja a kifogásolt minőségből vett minta lepecsételését, a másik fél — amennyiben az áru Kolozsvárt van — kérheti a Tözsdeválasztmány útján hivatalos minta vételét az ellenkező fél költségére.

Ha az áru más helyen van, a mintát az e szabályzat, illetve a mintavételre vonatkozó külön szabályzatban előírt hivatalos uton kell venni.

54. szak. Ha a kifogásolt áru romlásnak van kitéve, vagy könnyen romlik, a felek pedig nem vettek közös mintát, vevő köteles — hivatalos minta vétele érdekében — még a kifogásolás napján, legyőzhetetlen akadályok esetében legfeljebb 48 óra alatt közbejárni.

A minta vétele után vevő gondoskodik az áru megőrzéséről és közli az eladóval az összes intézkedéseket, beleértve a mintavételt is.

55. szak. Azokban az esetekben, mikor a minta az eladó távollétében hivatalosan vétetett, ez utóbbinak joga van ellenőrző minta vételét kérni, még abban az esetben is, ha a vevő hajlandónak nyilatkozik arra, hogy az árut annak kisebb értékével arányában álló árlevonással átvegye.

56. szak. Minden, akár közös, akár hivatalos mintát lepecsételve el kell küldeni a Tözsde, illetve ott letétbe kell helyezni.

57. szak. Az értékkülönbséget megvizsgálására is a Tözsde szakértőbizottsága van hivatva.

58. szak. A hivatalos mintavétel módját külön szabályzat tárgyalja, amely jelen szokványoknak kiegészítő része.

59. szak. Ha a szállított áru nem felel meg a szokványoknak vagy feltételeknek, azonban a Tözsde szakértőbizottságának megállapítása szerint az értékvesztés nem haladja meg az eladási ár 2 százalékát, vevő köteles az értéklevonással átvenni, viszont eladó köteles az árut átadni.

Ha az áru nem egészséges és ilyen minőségű áru szállítása a szerződésben kikötve nem volt, vevő még értéklevonással sem kötelezhető annak átvételére.

60. szak. Ha vevő a Tözsdei szakértőbizottság döntésének kihirdetése előtt kijelenti, hogy az árut árleszállítás mellett átveszi, eladó köteles az árut még az esetben is átadni, ha a megállapított értékvesztés 2 százaléknál nagyobb.

61. szak. Ha vevő az 59. szakasz 2. bekezdése értelmében az árut nem köteles elfogadni, vagy ha a 60. szakasz szerint nem jelentette ki, hogy az árut elfogadja, eladónak jogában áll elfogadásra más árut bemutatni. Kivételt képez a 49. szakaszban írt eset.

Eladó e szándékát köteles vevővel legkésőbb a szakértőbizottság határozatának kihirdetését követő munkanapon közölni.

Az árut 4 nap alatt kell bemutatni, ha Kolozsvárt volt átadandó és 8 nap alatt, ha vidéken volt átadandó.

Ha az átadás ideje határidőhöz volt kötve, a bemutatásnak a szerződésben megállapított határidőn belül kell megtörténnie.

Ha a bemutatás elmulasztott, vagy ha az újonnan bemutatott áru nem felelt meg a szerződés feltételeinek, vevőnek jogában áll eladóval szemben a 69. szakasz rendelkezéseinek valamelyikét alkalmazni.

62. szak. Eladó köteles megtéríteni vevőnek a meg nem felelő áru bemutatásából eredő költségeket, viszont vevő köteles eladónak az alaptalan kifogásolásból eredő költségeit megtéríteni.

(Folyt. köv.)

Törvények, rendeletek.

Rendelet a borhamisításról. A pénzügyminisztérium és a földművelésügyi minisztérium közös rendelete szerint ötvenezer lejtől kétszáz ezer lejtig terjedő pénzbüntetéssel sújtják mindazokat, akik a mustot természetellenes módokon feljavítják. A rendelet szerint a mustot vagy bort tizliterenként két gramm metabiszulfittal szabad kezelni. Tilos a borhoz olyan anyagokat keverni, amelyek normális összetételét megváltoztathatják. Azoknak, akik ismételt kihágást követnek el, a miniszteri rendelet tizenötötől kilencven napig terjedhető börtönbüntetést is kilátásba helyez.

Miniszteri döntvény az obortörvényről. A regátban csak a vásártereken (oborokon) szabad terményt eladni. Az obortörvényt Erdélyre is ki fogják terjeszteni, ma még nincs életbe léptetve ugyan, de érdekelni fogja azért bizonyára olvasóinkat a M. O. 221. számában közölt miniszteri döntvény, melyben 98145. sz. keresk. min. rendelet a következőket szögezi le: A miniszteri döntvény kimondja, hogy a termelő nem kötelezhető semmilyen módon az Obor látogatására. Viszont a kereskedő el nem tiltható attól, hogy közvetítő szerepét betöltve, odahaza kereshesse fel a termelőt vásárlásával. Kivételt képez ez alól az Obor centruma körüli 5 kilométeres zóna, amelyen belül kereskedő csak az Oboron vásárolhat (Oborpartolási zóna). Fontos a miniszteri döntvény ama rendelkezése is, amely kimondja, hogy az Obor területén kívül történt eladások teljesen illetékmentesek. Sőt az Oborra felszállított terményeket is csak abban az esetben lehet illetékekkel terhelni, ha azokat a szállító termelő el is adta. A rendelkezés előtti állapotok az illetéktelenül kivetett illetékek révén számos visszaélést credményeztek eddig is.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám

Betéteket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza.
Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosánmarlin-Dicsőszentmárton, Alba-Iulia-Gyulafehérvár, Târgu-Mures-Marosvásárhely, Oradea-Nagyvárad és Timișoara-Temesvár.

SAJÁT TŐKÉI: 143 MILLIÓ LEJ

Affiliált intézetet: Torda-aranyos-vármegyei Takarékpénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu-Székelyudvarhely és Cristur Székelykeresztúr, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitelbank Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffyújvárad, Szamosújvári Hitelbank részvénytárs. Gherla-Szamosújvár.

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez
Áruraktárral a vasút mellett

EGYLETI ÉLET

A cukorrépa átadások Erdélyszerte javában folynak. A répa minősége a kedvező időjárás következtében jó. A répa bezedése nehezen ment a nagy szárazság miatt. A répa földmentesen került átadásra, ennek dacára több felől érkeztek elkeseredett panaszok az állandó százalékolások miatt. A felmerült panaszokat a Cukorrépatermelő Szövetsége részéről felkért ellenőrök igyekeztek orvosolni. Az aradi cukorrépatermelői körzetben a jövő évi termelői szerződések tárgyában már megkezdődtek a tárgyalások a szövetség és a cukorgyár között. A répaárak és a fizetési feltételek az idén a tavalyival azonosak. A jövő évi árak megállapítására a tél végén fog sor kerülni. A Szövetség vezetősége és a termelők képviselői minden lehető megtesznek a répa árak megfelelő szinten való tartása érdekében.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1931. évre 100 lej tagdíjat fizetett: Berger M. N.-károly, Kacsó K. Érkörös, dr. Kálmán F. Arad, Lungu T. Beszterce, Csergő Gy. Kolozsvár, Mátyás A. N.-solymos.

1930. évre 350 lej tagdíj és E. G. pótdíjat fizetett: Berényi Gy. Kolozsvár, ifj. Márton S., id. Márton S. Érkésérű (620.—), Gazdakör Kalotadamos, dr. Silay I. Kolozsvár, Brutsi L. Kolozsvár (300.—), Novák E. Ruskamontana (300.—), Bogdán K. Kmarionfalva.

Vegyes közlemények

Uj földmivelésügyi államtitkár. Dr. Ernest Ene volt kereskedelmi és iparügyi államtitkárt a király földmivelésügyi államtitkárnak nevezte ki.

Megállapította a Monopolpénztár a jövő évben dohányból bevezethető terület nagyságát. Az ország dohánytermeléséről szóló kimutatást most készítette el a Cassa Autonoma a Monopolurilor igazgatósága. A kimutatás szerint 35.000 hektáron 85.000 dohánytermelő 25 millió kg. dohányt termelt. A termés mennyiségileg meghaladta ugyan a tavalyit, azonban a jobbminőségű dohányfajták aránya a tavalyi mögött maradt. Ezért a Cassa Autonoma a Monopolurilor elhatározta, hogy a cigaretták minőségének feljavítása céljából macedón-dohányt szerez be és Tiberiu Ștefanescu kereskedelmi igazgatót Görögországba küldte ki, aki ott 40.000 kg. macedón dohány bevásárlására folytat tárgyalást. A Cassa Autonoma a Monopolurilor egyébként most állapította meg az 1931-ben dohányból bevezethető terület nagyságát és a dohány bevételeit. Az egyes dohányminőségek szerint a bevezethető terület a következőképpen oszlik meg: Ialomița, szatmári dohányból bevezethető terület 6600, bánáti, ghimpat, pursiceani és samsun dohányból bevezethető terület 9000 hektár, besszarábiai dohányból bevezethető terület 9900 hektár és iaca dohányból bevezethető terület pedig 1500 hektár, ami 27.000 hektárt tesz ki.

Felhívjuk az érdeklődőket, hogy „Pekingi-kacsák” szerezhetők be egyesületünk útján jutányos áron ifj. Csató Pál mérnöknel. Tudvalevő ugyanis, hogy a „Pekingi-kacsák” nagyon jó tojó, tollazata elsőrendű pihe, így párnák és paplanok készítésére nagyon alkalmas. Igénytelen, nem kíván sok vizet, gyorsan fejlődik. Sulya eléri a 7—8 kg-ot is. Érdeklődni lehet az E. G. E. hivatalában, Atilla-u. 10.

A Bankszindikátus a kisgazdákért. A Bankszindikátus október 24-én gyűlést tartott Nagyváradon. A szindikátus igazgatósága az agrárkiszajátítások alkalmával szerzett földek szabadforgalmának kérdését is beható eszmecsere tárgyává tette. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan szóba került a mezőgazdasági termékek értékesítésének nehézsége is és a gabona árának egy éven belül történt 50 százalékkal való leesése. A kisbirtokos osztály katasztrófális helyzetbe került. A Bankszindikátus a maga részéről úgy találja, hogy a hiteltöröklet olcsóbbá kell tenni, ami úgy érhető el, ha a kormány a kisbirtokosok által a pénzügyintézeteknél felveendő dologi kölcsönöket az összes bélyegköltségek és illetékek alól mentesíti. A szindikátus igazgatótanácsa felkérte Gyárfás Elemér szenátort, felkéri az összes magyar képviselőket és szenátorokat, hogy a parlament legközelebbi ülésén terjesszenek elő törvényjavaslatot, amely a földbirtokosok részéről maximálisan 100 ezer lej tőke erejéig, jelzálogi biztosíték mellett a pénzügyintézetektől felveendő kölcsönöket ugyanolyan adó- és illetékkezdvezményben részesítse, mint amilyent a Földhitelintézet és a Mezőgazdasági Hitelintézet felállításáról szóló törvény ezen intézetek részére biztosít.

Már jutalmat ad a munkásbiztosító is a hátralékos díjak behajtóinak. Az országos munkásbiztosító pénztár központi igazgatósága ülést tartott, amelyen a mintegy 90 millió kitévő járulékkinnlevőségnek legalább részben való behajtása ügyében elhatározta, hogy a hátralékok inkasszállásának fokozására jutalomban fogja részesíteni a betegségügyi tisztviselőit. A rendes hátralékkasszából a tisztviselők egy százalékot, a foglalás útján történő behajtásoknál három és az árverés útján behajtott hátralékos összegek után öt százalékot fognak kapni. Ez a rendszer ugyanolyan helyzetet fog kitermelni, mint az adóeltérítések és csempészek feljelentőinél alkalmazott jutalom-szisztéma. Az adóügynökök után a munkásbiztosító ügynökei fogják ellepni közelebről a falvakat ezek szerint és a legtöbben a legnagyobb jövedelmet biztosító árverés útján való behajtást fogják a gazdák bőrére kultiválni.

Műtrágya helyett ólomcsövet gyárt a Phönix műtrágyagyár. A mai katasztrófális gazdasági viszonyok között és alacsony gabonaárak mellett a gazdaközönség számára nem rentabilis a műtrágyák használata a legtöbb esetben. A műtrágyák használatát a gazdaközönség kedvező fizetési feltételek mellett sem tudja az eddigi arányban folytatni, ezért a gyárak jelentékenyen redukálták üzemüket. A Phönix műtrágyagyár, mely eddig is 10—12 vagon ólomcsövet gyártott, az ólomcső üzemet fogja bővíteni és leépíti fokozatosan a műtrágya készítő üzemet a szükséges határig. A mezőgazdaság válsága az ipari és kereskedelmi vállalatokat és a pénzügyintézeteket is egyre sulyosabban fogja érinteni.

Megalakult az Élőállatexportőr Szindikátusok Szövetsége. Az Élőállatexportőr Szindikátusok Központi Szövetsége alakuló közgyűlését október 21-én tartotta meg Madgearu Virgil földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt. Az alakuló közgyűlés megválasztotta a központi szövetség vezetőjét. Az igazgatóság tagjai Constantin Garoflid, dr. Al. Zisu, Artz Károly, Konnerth Frigyes, M. Brumann, V. Farcăsanu, Al. Vasileo, Kreisberger, Hönig, D. Niste, U. Szmuk, a felügyelőbizottság tagjai pedig Păna Aurél, Dobos A. és Grigoreca R. lettek. Az Élőállatexportőrök Szindikátusai Szövetségének ügyvezető igazgatósága a következőképpen alakult meg: Elnök Artz, a brassói élőállatszindikátus elnöke, alelnökök Zisu és Brumann. Diszelnöknek Constantin Garoflid volt földmivelésügyi minisztert választották meg.

Foszforsavas mész az állatok részére. A „Marasesti” műtrágya és műtakaromány gyár, baromfiak és számos állatok részére, foszforsavas meszet, mint műtakarományt hozott forgalomba. A foszforsavas mész az állatoknak csontozatát erősíti és szervezetének ellenálló képességét fokozza. Az erős csontozattal bíró állatoknak takarmányfelvevő képessége és munkabírása is emelkedik. A baromfiak erőteljesebben fejlődnek, nagyobbak, csontosabbak lesznek, a nagyobb csontokra több húsrakodik, ezenkívül főleg tojáshozamuk nagy mértékben emelkedik. A foszforsavas meszet a gyár 100 kg-os zsákokban hozza forgalomba, 10 lejes kg-i árban. A foszforsavas-mész foszfortartalma 40—41%, amiből 38—39%-ig citrátban oldható. A citrátban oldható foszforsav az össz foszforsav tartalomnak 95—98%-a. A foszforsavas mész beszerezhető a gyár vezérképviselői útján.

Hat bizottságot delegált a kormány a belföldi gabonaárak feljavítására. A földmivelésügyi minisztériumban értekezlet volt, amelyen Madgearu Virgil elnökölt. A tanácskozáson kizárólag a gabona belföldi árának feljavításával foglalkoztak. Választottak hat albizottságot, amelyeknek az a rendeltetésük, hogy e programot keresztülvigyék, illetőleg a belföldi gabonaárak feljavításának lehetőségeit megteremtsék. A hat albizottság a következő: 1. bizottság, mely a liszt forgalmi adójának ügyét, a malmok sérelmeit és a kenyér-buza közötti árdifferenciát fogja tanulmányozni. 2. bizottság a gabona forgalmi taxáinak felülvizsgálására. 3. bizottság, mely megállapítja a belföldi irányárakat. 4. bizottság az agrár-hitelkérdések rendezésére. 5. bizottság a szövetkezetek gabonakereskedelmének tanulmányozására. 6. bizottság a liszt- és gabonaexport előmozdítására. Az albizottságok október 31-én tartják első plenáris ülésüket, aztán mindennap össze fognak ülni, hogy a gabona és liszt belföldi forgalmával kapcsolatos kérdésekben megbeszéljék a szükséges teendőket.

Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet igen jó eredménnyel használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb elméi írják, hogy a Ferenc József viz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Sikertelen maradt a mezőgazdasági kamarai választások első aktusa. Az új mezőgazdasági kamarai törvény szerint október 25-re volt kitűzve országosan azon községi bizottságoknak a megválasztása, amelyek aztán hivatva lesznek arra, hogy majd együtt megválasszák a kamarai tagokat. A választók a legtöbb helyen nem jelentek meg kellő számban, így november 2-án fogják megejteni a választásokat a szavazáson megjelenő választók számára való tekintet nélkül. A választások október 25-én csak azokban a községekben voltak megejthetők, amelyekben csak egy lista volt.

Falusi penziók létesítésére alakult meg Kolozsváron a Falusi Penzió Rt. A vállalat részvénytőkéje 500.000 lej, amely 500 darab 1000 lej névértékű részvényből áll. Az igazgatóság tagjai Bethlen Balázs, dr. Mikó Lőrinc, Huszár Pálné, Pálffy László és dr. Nagy László kolozsvári ügyvéd. A vállalat falusi penziók felállításával, nyaralótelepek létesítésével foglalkozik.

PIAC.

Nagy az üzletlenség a bukaresti tőzsdén is. A főváros ellátására szolgáló gabonát csak igen kis részben szerzik be az árutőzsdén. A tőzsde forgalmának növelése céljából a tőzsde vezetősége a tőzsdei szervezet kibővítését határozta el. E célból akció indult oly irányban, hogy nagybani eladások a főváros területén csak a tőzsdén legyenek köthetők. A bukaresti árutőzsde forgalma augusztus hónapban mindössze csak 12 millió lejt tett ki.

Saazi komló árak. Saazból érkezett jelentés szerint a komlópiacon I. oszt. saazi komló 550—600 csehkorona, II. oszt. (prima) komló 500—550 csehkorona, jó középkomló 400—450 csehkorona, gyenge középkomló 350—400 csehkorona. Az árak 50 kg.-kint értendők. Nürnbergben a hallertai komló ára 70—105 RM, a dombvidéki komló 40—70 RM, a tetnangi komló 100 RM. Az árak mindenütt 50 kg.-kint értendők.

Tojásexport üzlet Marosvásárhelyen. Standard Agricol S. A. R. bukaresti tojásexport vállalat Marosvásárhelyen fiókot állított fel, amelynek vezetője Hersch Holänder.

A belföldi borárak hanyatlását szemléltetően mutatják a jelenlegi piaci árak, melyek vidékenként a következőképen alakulnak: Ermellék 5—6 lej, Aradhegyalja 5—6 lej, Szilágyság 6—7 lej, Torda 7—9—14 lej, Küküllömente 12—14 lej, Enyed 12—13 lej, Bánát 5—6 lej. Urasági tételek literenként 1—3 lejjel drágábbak.

A pénzügyminiszterium október 15-i hatállyal a következőképen szállította le a gabona középértékét: buza 400 lej, kukorica 280 lej, árpa 200 lej, zab 200 lej, buzaliszt 700 lej, rozs 200 lej, köles 300 lej, kender- és lenolajpogácsa 300 lej, kukoricaliszt 400 lej.

A tojás kivitel a standardizálás óta jelentősen megélnkült. Az utolsó hónapban, szeptember 22. és október 22-ike között 14 vagon, tehát több, mint 2,000.000 darab tojás hagyta el az országot.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lej Vastagabb betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lej

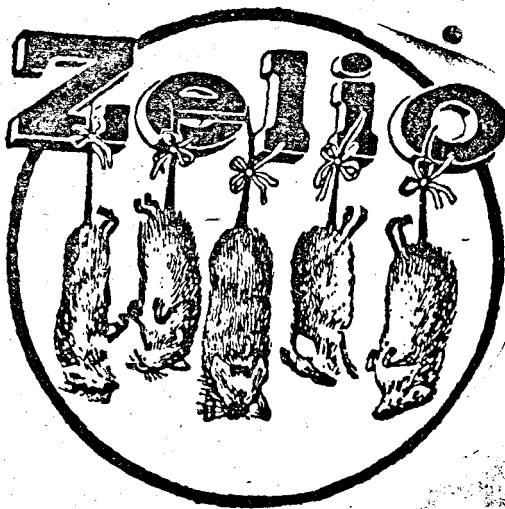
Ispáni vagy gazdatiszti állást keresek azonnali belépésre 18 évi gyakorlattal bíró egyén. Cim: Gyerkó Márton, Porcesli, pu. Alunis, jud. Mures. 283

Fordson Traktor nagyon keveset használt jó karban levő 1928 típusú szjirtárcsával, regulátorral, fényoszóval és vasráfával mint a négy kerekhez, kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. „Uradalom” Zabala Treiscaune. 336

Őszi ültetésre ajánlok verőfényes kötött talajon nevelt alma és körte oltványokat Kolozsvárra beszélve darabonként 40 lei. A megrendelést fölveszi az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala, hol a fajták megtudhatók, s hol a rendeléskor a vételár fele lefizetendő. Mády András. 342

Szállítunk elsőrendű 346
és napsugaras hegyi
szőlőoltványokat és lekvérsől származó
amerikai alanyvesszőket.
Árjegyzéket ingyen küldünk.
A medgyesi gazdasági tanintézet
szőlőoltványtelepe. Telefon 104.

Csak

szabadítja meg

egerektől és patkányoktól.

Egy kísérlet Önt is meggyőzi ezen „Bayer” készítmény elérhetetlenségéről.

Főképviselet:

„Pharma” Studerus & Co.

345 București, II., Str. Spiru Haret 5

Szőlőoltványok ugymint amerikai sima és gyökeres vesszők a legkeresettebb fajból, legjobb minőségben, garantált fajtisztán kaphatók:

Caspari Fr.-né, Medgyes-Medias,

Jud. Tárnava-Mare.

347

Árjegyzék ingyen.

„NEUBURGER” KÜLÖNLEGESSÉG.

Kérjen ismertetőt a lerakatoktól:

Schieb és Társa Cluj-Kolozsvár, Piața M. Viteazul 40. Hangya Központ és Fiókjai. — Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad. — Verkaufschalle Bistrița-Beszterce. — Spitz Mór Carei-Mare-Nagykároly. — Gazdasági Egyesület Dej-Dés. — Gazdák Szövetkezete Satu-Mare-Szatmár, Gen. Olteanu 8. — Carl F. Jickeli Sibiu-Nagyszeben. — Dávid János gyógytár Tg.-Mureș-Marosvásárhely. — Faicievici I. Timișoara-Temesvár, I. Reg. Ferdinand 8.

Főlerakat:

Frederic Spodheim & Co. București,
Bd. Elisabeta 55. sz.

236

Az
Ambrosi Szőlőoltványtelep Medgyes-Medias
Tulajdonos: **Dr. Ambrosi Alfréd**

Szállít
elsőrangú és garantált fajtisztá Szőlőoltványokat és amerikai alanyvesszőket. —
Kérje új árjegyzékünket! 350

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nél biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozditja elő.

Ha pénzt akar keresni

és nem akarja, hogy gyümöcsfáit a hernyók jövőre is tönkretegyék,

már most sürgősen

alkalmazzon fáira

„S O T O R” hernyóenyvgyűrűt,

316

melynek tökéletes hatása közimert.

Lombhullás után permetezzen okvetlenül, levél-, pajzs-, vértetű, valamint mindennemű kártevő ellen

„DENDRIN”-nel

vagy a kétszeres erősségű

„NEODENDRIN”-nel.

Gyümöcsfák vértetves sebhelyeinek bekenésére csak „POMRIN” vértetűkátrányt használjon.

Hernyóenyv papírt gyári áron szállítunk.

Gyártja: Moskovits Ipartelepek R. T. Oradea

Lerakatok: Cluj: SEGESVÁRY & Co. és BIASINI & Co.